

**KEY CONCEPTS OF
SAFETY AND SECURITY****A BIZTONSÁG
FONTOSABB FOGALMAI**KOLLÁR Csaba¹**Abstract**

The concept of security is complex and multidimensional, having undergone significant evolution over time. This study reviews various interpretations of security, ranging from early lexicon definitions to modern security science approaches. It examines both static and dynamic aspects of security, as well as its objective and subjective nature. The author analyzes the concepts of protection, guarding, and risk, and their relationship to security. Special attention is given to defining public security and private security, as well as the role of the private security sector in society. The study also addresses the importance of security awareness, which is a key element in addressing modern security challenges. The review highlights that the concept of security is continuously evolving, and its interpretation depends on social, technological, and economic changes.

Keywords

safety and security sciences, public security, private security, protection, security awareness

Absztrakt

A biztonság fogalma komplex és multidimenziós, amely az idők során jelentős fejlődésen ment keresztül. A tanulmány áttekinti a biztonság különböző értelmezéseit, kezdve a korai lexikonok definícióitól a modern biztonságtudományi megközelítésekig. A biztonság statikus és dinamikus aspektusait, valamint objektív és szubjektív természetét egyaránt vizsgálja. A szerző elemzi a védelem, őrzés és kockázat fogalmait, illetve ezek kapcsolatát a biztonsággal. Külön figyelmet szentel a közbiztonság és magánbiztonság meghatározásának, valamint a magánbiztonsági szektor szerepének a társadalomban. A tanulmány kitér a biztonságtudatosság jelentőségére is, amely kulcsfontosságú elem a modern biztonsági kihívások kezelésében. Az áttekintés rávilágít arra, hogy a biztonság fogalma folyamatosan alakul, és annak értelmezése függ a társadalmi, technológiai és gazdasági változásoktól.

Kulcsszavak

biztonságtudomány, közbiztonság, magánbiztonság, védelem, biztonságtudatosság

¹ kollar.csaba@uni-obuda.hu | ORCID: 0000-0002-0981-2385 | senior research fellow and leader, Óbuda University Bánki Donát Faculty of Mechanical and Safety Engineering Artificial Intelligence Workshop | tudományos főmunkatárs és vezető, Óbudai Egyetem Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar Mesterséges Intelligencia Műhely

BEVEZETÉS

Tanulmányomban több helyen fogok utalni a különböző tudományterületeken megalkotott, teoretikus és empirikus tartalommal gazdagított biztonság fogalmára. A fogalom multidimenzionalitása, inter-, transz-, illetve multidiszciplinaritása adja a nehézséget, mivel az egyes tudományterületek által megalkotott biztonságfogalmak és -tartalmak gyakran alapjaiban másfajta fókuszba helyezik a biztonságot, s ebben a kaotikus fogalomalkotásban a különböző tudományterületek kapcsolódási pontjainál sem mindig találkozhatunk szinergiával, illetve konszenzussal.

FOGALMAK

A *biztonságtudomány* a biztonsággal foglalkozó tudomány, mely diszciplináris besorolását tekintve a katonai műszaki tudományokhoz tartozik annak ellenére, hogy e tudományterületen arányait tekintve sokkal több rendészeti-, illetve jogtudományi megközelítés található. A biztonságtudomány célja [1 pp. 39-40] „az emberi élet védelme melyre kockázatot jelent a természet, az épített környezet, a műszaki rendszerek és a társadalom, azaz a társadalmi, politikai viszonyok”. Definíciójukat egy tetraéderben ábrázolják, ahol az alakzaton belül az emberi élet, az egyes csúcson pedig a természet, a társadalom, a műszaki rendszerek és a környezet helyezkedik el. Ez az elképzelés hasonlít a Magyar Biztonságtudományi Társaság elnöke [2] által felvázolt biztonságtudomány triád-rendszeréhez, ahol a háromszög csúcaiban a természet, a technológia és a társadalom helyezkedik el. Akár a tetraéder, akár a triád interpretációt vesszük alapul, megállapítható, a nevezett területek között szoros, egymásra ható kapcsolat van.

Gazdag és Remek [3 p. 17] a *biztonság* fogalmának etimológiai elemzése során a szó latin alakját veszi alapul: „A szótó a cura, -ae (f) szóalakra vezethető vissza, amelynek jelentése: aggodalom, félelem. A se- a sine+abl. fosztóképző módosult alakja, amelynek jelentése: nélkül. Tehát, ha párosítjuk a fogalmi elemeket, megállapíthatjuk, hogy a latin kifejezés egy félelem vagy aggodalom nélküli állapot kifejezésére szolgál”.

Az általam feldolgozott szakirodalmak közül a fogalom legkorábbi magyarozatával az Athenaeum kézi lexikonában találkoztam [4 III.kötet, p. 247]: „Biztonság v. közbiztonság az állampolgárok azon állapota, mely szerint személyüket és vagyonukat érhető veszélyt, támadást vagy kárt az államhatalom közhatóságai, a biztonsági közegek útján távol tart”. A közbiztonság „a jogállamban a rendőri igazgatás által a polgároknak biztosított vagyoni- és életbiztonság minden jogtalan támadással szemben”. [4 VIII. kötet, p. 954] Két évtizeddel később a Révai nagy lexikona [5 III. kötet, p. 374] így fogalmaz a biztonsággal kapcsolatban: „az egyeseknek, társadalomnak s államhatalomnak az az érzése, melyet a jog uralma teremt meg. A jog uralmát végső esetben ugyan a bíróság működése tartja fenn, de annak és tehát a jognak s bírói működésnek előfeltételeit a rendőrség teremti meg, melynek ezt az ágazatát biztonsági rendőrségnek nevezzük. A biztonsági rendőrség a bírói működéstől abban különbözik, hogy a jognak nemcsak eszményi uralmát biztosítja, mint a bíróság, mely a jogellenes tényt megtorolja, hanem a jogvédte állapotokat tényleg külső hatalommal is fenntarthatja, azok jogellenes megzavarását folytonos éber őrködéssel megakadályozva, a büntetendő cselekmény elkészületeit s a kísérletet csirájában nyomja el.” A definíciók alapján megállapítható, hogy adva van az államhatalom, amelyik törvényeket alkot, s ennek

alapján jár el a biztonság fenntartása érdekében a rendőrség. Ezt a képet árnyalják majd a modern definíciók, ahogy azokat az alábbiakban bemutatom.

Jávor [6 p. 62] szerint a biztonság „egy olyan sokoldalú, sokdimenziós fogalom, hogy definíciója rendkívül nehéz, vitatott és vitatható. Ezért kiinduló pontja lehet az a szükséglet, ami indokolja, magyarázza létrejöttét. Ez pedig nem más, mint általában az élet, különös formájában az emberi élet ösztönös, kibővített formájában pedig a társadalom működőképessége védelmének szükséglete”.

A Rendészettudományi szaklexikon [7 pp. 66-67] 2019-es kiadása a biztonságot többtényezős, komplex fogalomként definiálja, amely „az állam és társadalom érdekeinek, értékeinek, az ország területének és lakosságának külső és belső veszélyektől, fenyegetéstől mentes állapotát fejezi ki”, majd hozzáteszi, hogy a biztonság a „létezés és a működés káros befolyásoló hatásaitól és a veszélytényezőktől kellően mentesített, védett állapot”. Ez a meghatározásbeli eltérés véleményem szerint az elmélet (mentes) és a gyakorlat (kellően mentesített, védett) közti különbséget hivatott érzékeltetni, vagyis azt, hogy a gyakorlatban nem valósítható meg a teljesen biztonságos állapot, de olyan intézkedéseket kell megtennünk, ami ez irányba konvergál.

A Hadtudományi lexikon 1995-ös kiadása [8] a biztonsággal kapcsolatban úgy fogalmaz, hogy az „az egyének, csoportoknak, országoknak, régióknak (szövetségi rendszereknek) a maguk reális képességein és más hatalmak nemzetközi szervezetek hatékony garanciáin nyugvó olyan állapota, helyzete (és annak tudati tükröződése), amelyben kizárható vagy megbízhatóan kezelhető az esetlegesen bekövetkező veszély, illetve adottak az ellene való eredményes védekezés feltételei.” A 2019-es kiadású Hadtudományi lexikon [9 pp. 100-102] szócikke szerint a biztonság „a fenyegetettség hiányát vagy kivédésének képességét jelenti”. A szócikk szerzője szerint a biztonságnak kettős természete van, ami lehet objektív és szubjektív. „Objektív értelemben a megszerzett értékek elleni fenyegetést méri, szubjektív értelemben a félelem hiányát, hogy ezek az értékek nem lesznek megtámadva”. Ez a felfogás „nagy mozgásteret ad az államoknak az objektív és szubjektív felfogás befolyásolására, amit sokszor biztonságosítás útján érnek el”.

Az online formában elérhető Közszolgálati lexikon [10] biztonság definíciója Finszter [11] és Balla [12] alapján a biztonságot statikus és dinamikus állapotként értelmezi. A statikus aspektus a Rendészettudományi szaklexikon [7] elméleti megközelítéséhez hasonló. A dinamikus értelmezés szerint a biztonság „olyan egyensúlyi állapot, kedvező élethelyzet, melyben valamely tevékenység azért képes zavartalanul megvalósulni, mert a tevékenységet támogató és az azt fenyegető hatások egyensúlyban vannak”. Nevezett lexikon [10] a biztonság statikus és dinamikus értelmezése mellett azt nem anyagi természetű infrastruktúraként, együttműködésen alapuló termékként, illetve szolgáltatásként is definiálja. A szolgáltatási aspektus szerint „ha ezt a szolgáltatást a közigazgatás adja, akkor közbiztonságról, ha a privát szféra (biztonsági vállalkozás) adja, akkor magánbiztonságról lehet beszélni”.

A biztonság fogalma a veszély és az ellenintézkedés fogalmi keretébe is elhelyezhető, ahogy ezt Szövényi [13 p. 16] is teszi: „a biztonság a veszélyek és az ellenintézkedések hatásai között kialakított egyensúlyi állapot”, s később hozzáteszi: „a biztonság megfelelő szintje csak szakadatlan figyelemmel és a veszélyek módosulásához igazodó állandó reagálással érhető el”.

Hazánkban a biztonságtudomány területén a Berek és szerzőtársai által megalkotott definíció az elfogadott a biztonság fogalmára: „személyek és szervezetek azon állapota, melyet, a létüket, illetve rendeltetészerű működésüket veszélyeztető szándékos jogellenes magatartások és az azokkal szemben alkalmazott védelmi erőforrások együttthatása határoz meg”. [14 p. 6]

A Magyar értelmező kéziszótár [15] a **védelem** fogalmát egyfelől cselekvésként definiálja: valakit, vagy valamit megvédenek, oltalmaznak, vigyáznak rá. Másfelől valakinek, vagy valaminek „az érdekeit védő jogi, erkölcsi hatalom”. Ahogy majd a fogalom további értelmezéseinek látni fogjuk a biztonságtudományok területén inkább az előbbi értelmezés az elterjedt. A hétköznapi életben a biztonság és a védelem fogalma gyakran keveredik egymással. Gazdag és Remek [3 p. 18] szerint míg a biztonság fogalmát tágran értelmezve egyaránt vonatkozhat egyénekre, közösségekre, államokra, nemzetközi szervezetekre, s „konkrét értelmezését mindig valamely érték, illetve annak veszélyeztetése határozza meg”, addig a védelem „olyan tevékenységek sorozata, amelyek éppen a biztonságosnak tekintett állapot fenntartására, megteremtésére, fejlesztésére irányulnak”. Jávor [6 p. 72] is úgy véli, hogy a védelem, pontosabban a védelmi intézkedések révén áll elő a biztonság állapota, s ezek az intézkedések biztosítják „az ellenséges tevékenység, vagy befolyás elleni sérthetetlenséget”. Berek és szerzőtársai [14 p. 15] a védelemmel kapcsolatban úgy fogalmazzak, hogy „egy bekövetkező, vagy folyamatban lévő szándékos jogellenes magatartással szembeni ellentevékenység”, illetve, azt írják, hogy a védelem az őrzést követő tevékenység, ahol a körülmények (időpont, helyszín, szándék, elkövető, stb.) ismertek, az ellentevékenység során arányos védelmi erőforrást lehet szembe állítani támadással, illetve, hogy miután a jogellenes magatartást elhárították, visszaáll az őrzés.

Az **őrzés** [7 p. 435] feladata kettős egyfelől személyek, objektumok, meghatározott területek, valamint értékek ellenőrzése annak érdekében, hogy megakadályozzák annak sértesét, bántását, eltulajdonítását, illetve a behatolást, vagy kijutást, másfelől pedig a „védelem feltételeinek megteremtésére irányuló tevékenység”. Berek és szerzőtársai [14 p. 14] szerint a „nagy valószínűséggel bekövetkező számunkra nem kedvező, illetve szükséges tevékenység megelőzését, megakadályozását célzó ellentevékenység”-et nevezzük őrzésnek. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy megpróbálunk felkészülni az esetleges jogellenes magatartásokra azáltal, hogy különféle erőforrásokat (pl.: élőerős őrzés), vagy technikákat (pl.: riasztó-, illetve kamerarendszer) alkalmazunk. Az egyének biztosításával, a fogvatartottak, illetve az objektumok és értéktárgyak őrzésével megbízott személy szakmai és gazdasági megfontolások alapján mérlegeli az őrzéssel (és védelemmel) kapcsolatos lehetőségeket, a lehetséges veszélyeket, vagyis megbecsüli a kockázatot.

A **kockázat** [15] valamely „cselekvéssel járó veszély, veszteség lehetősége”. Vagy más megfogalmazásban [7 p. 325] „kárt, veszteséget, hátrányt, nemkívánatos állapotot okozó, véletlen, egyedileg nem látható és nem kívánt jövőbeni esemény lehetősége”, „bizonytalan bekövetkezésű negatívan értékelt következmény”, a „veszély realizálódásának valószínűsége”. A kockázat úgy is értelmezhető, hogy a környezet- illetve egészségkárosító hatások valószínűsége adott térben és/vagy meghatározott időtartamon belül. Egy adott állapot, vagy helyzet megváltoztatása – az őrzés-védelem fogalmi keretében – kockázattal jár az őrző-védők és a bűnelkövetési szándékú támadók számára is. Az előbbiek azonban ezáltal megbizonyosodhatnak arról, hogy a védelmi rendszereik megfelelően működnek, az élőerős védelem felkészülten és a megtanult és begyakorlott protokoll szerint jár-e el. Ha az

állapot, vagy helyzet megváltoztatása sikertelen volt, vagy csekély mértékű volt, vagy a védelem a támadás észlelése után intézkedett, s így visszaállította a támadás előtti állapotot, akkor azt lehet mondani, hogy a kockázat becslése sikeres volt. Az utóbbiak, vagyis a támadók számára a kockázat abból adódik, hogy ha a támadást a védők megghiúsítják, vagy elhárítják, akkor (1) a támadásba fektetett erőforrásaik odavésznek, (2) feltartóztatják őket, (3) a róluk készül felvétel alapján rövid időn belül a nyomukra akadnak, (4) a védők sokkal nagyobb ellencsapást mérnek a támadókra, mint azt ők előzetesen megbecsülték. Természetesen a biztonságtudomány területén nem csak az őrzés-védés, hanem számos más területen is értelmezhető a kockázat, mint az információbiztonság, a munkabiztonság, a gazdasági biztonság, az iparbiztonság, stb. de ezek közül bővebben csak az információbiztonsággal, s azon belül is a humán információbiztonsággal foglalkozom. A kockázat fogalmának létezik egy olyan interpretációja is, amikor az információk hiánya, vagy az információk nem megfelelő minősége rejt magában kockázatot, mivel így nem, vagy nem megalapozott, vagy hibás döntéseket lehet csak hozni.

Ahogy arról fentebb írtam, a Közzolgálati lexikon [10] meghatározása alapján a biztonság közbiztonságra és magánbiztonságra osztható. A **közbiztonság** „alapvetően olyan közállapot, amelyben az egyes személyek és közösségek élete, működése és javai a jogellenes támadásoktól nincsenek veszélyeztetve”. [7 pp. 342-343] A definíció további értelmezései alapján a társadalmi békés együttélés biztosítása, az állampolgárok élet- és vagyónbiztonságának jogi szabályozása, s ennek állami általi garantálása a feladata. Látható, hogy a [7] és [9] alapján az akkor megalkotott definíciók inkább a közbiztonság meghatározására vonatkoztak. A Nemzeti Büntelmegelőzési Stratégiáról szóló kormányhatározat megfogalmazásában a közbiztonság „a társadalom életminőségének a része, olyan kollektív, értékkel bíró termék, amelynek kialakítása és megőrzése közös ügy”. A ’közös ügy’ azt jelenti, hogy a büntető igazságszolgáltatás mellett szükség van prevencióra, biztonságtudatosági nevelésre/fejlesztésre, az állampolgárok biztonságtudatosabb viselkedésére és rendőrséggel történő együttműködésükre, valamint a téma kutatására, s a kutatási eredmények alapján a közbiztonság és a hozzá kapcsolódó területek fejlesztésére. Christián [16 p. 17] Finszter [17] alapján azt állítja, hogy a közbiztonság államcél, „melyért a végrehajtó hatalom felelős”, ugyanakkor „a jog által is elismert társadalmi érték”, s ennek megóvása érdekében akár az emberi jogok korlátozása is szükséges lehet. A közbiztonság jogi értelemben törvényekben és rendeletekben szabályozott, így az azt megsértőket számon lehet kérni, felelősségre lehet vonni. Ugyan a közbiztonság és a közrend nem befolyásolja a személy- és vagyónbiztonságot közvetlenül, Berek és szerzőtársai [14 p. 9] rámutatnak arra, hogy a közbiztonság és a magánbiztonság között kapcsolat van, mivel „ahol magasabb szintű a közbiztonság ott sokkal kevesebb a személyek és a tulajdon kárára elkövetett szándékos jogellenes cselekmények száma”.

A **magánbiztonság** fogalmának nemzetközi értelmezésében elsőként Green [18] alapján ismertetem. Szerinte a magánbiztonság az állami büntelődöző szervektől eltérő személyek, szervezetek és szolgáltatások, amelyek elsősorban a bűncselekmények, az egyes személyek, szervezetek, vagy létesítmények veszteségének, vagy kárának megelőzésében vesznek részt. Egy másik [19] meghatározás szerint a magánbiztonság az emberek, a tulajdon és az információk védelmének, a vizsgálat lefolytatásának és a szervezet vagyona védelmének nem kormányzati gyakorlatára vonatkozik. Az amerikai Biztonsági Vállalatok

Országos Szövetsége (NASCO) magánbiztonságot úgy határozza meg [20], hogy az a személyek, ingatlan- és ingó vagyontárgyak és egyéb érdekek védelmére vonatkozik, az államtól vagy annak szerveitől eltérő egyének és szervezetek által a bűnözés, a veszteségek és károk megelőzése és csökkentése céljából. Egy másik, amerikai központú szervezet, a biztonság fejlesztésével foglalkozó ASIS [21] álláspontja szerint a magánbiztonság a védelmi, nyomozati és kapcsolódó szolgáltatások széles körét foglalja magában, amelyeket magán-személyek, vállalatok vagy szervezetek, nem kormányzati szervek nyújtanak. Az Európai Biztonsági Szolgálatok Konföderációja (CoESS) [27] a magánbiztonságról úgy vélekedik, hogy az minden olyan tevékenységre vonatkozik, amely a magáncégek vagy egyéni vállalkozók által végzett vagyónvédelmi szolgáltatásokkal és biztonsági berendezésekkel személy-, vagyon- és egyéb vagyónvédelemmel kapcsolatos. Az amerikai-európai definícióhoz hasonló az indiai NCERT [22] meghatározása, mely különválasztja a magánbiztonságot és a közbiztonságot, kiemelve, hogy a magánbiztonsági tevékenységet a közalkalmazottaktól eltérő személy végzi az emberek, vagyontárgyak vagy mindkettő védelme, vagy őrzése céljából, ideértve a páncélozott autók szolgáltatását is. A magánbiztonságot magánügynökségek biztosítják az ügyfeleknek térítés ellenében. A Nemzetközi Vöröskereszt által kiadott Montreaux-i Document [23], mely a katonai és biztonsági magáncégek fegyveres konfliktusok során végzett műveleteivel kapcsolatos nemzetközi jogi kötelezettségekről ír, azt állítja, hogy nincs egységes definíciója annak, hogy mi a 'katonai' és mi a 'biztonsági' vállalat. A hétköznapi szóhasználatban bizonyos tevékenységeket (például a harcban való részvételt) hagyományosan katonai jellegűnek, míg más tevékenységeket (például a lakóhelyek őrzését) a biztonsággal kapcsolatosnak tekintenek. A valóságban sok vállalat a szolgáltatások széles skáláját nyújtja, amelyek a tipikusan katonai szolgáltatásoktól a tipikusan biztonsági szolgáltatásokig terjedhetnek. Ezért nem könnyű őket kategorizálni. Sőt, humanitárius szempontból nem az a lényeges kérdés, hogy egy céget hogyan címkézzek, hanem az, hogy az adott esetben milyen konkrét szolgáltatásokat nyújt. Emiatt a Montreaux-i dokumentum elkerüli a katonai és magán biztonsági magáncégek szigorú elhatárolását, és a „katonai és biztonsági magánvállalatok” (PMSC) kifejezést használja, amely magában foglalja mindazon vállalatokat, amelyek katonai vagy biztonsági szolgáltatásokat vagy mindkettőt nyújtanak.

A **magánbiztonság** fogalmának komplex megközelítése olvasható a Közszolgálati Online Lexikon [10], Finszter [11 pp. 96-97], Mészáros [27 pp. 380-381], Christián [16 pp. 15-30] írásaira, illetve a személy és vagyónvédelemről szóló törvényre hivatkozó szócikke, melyben a magánjog védelmének széles lehetőségei, a fizikai erőszak alkalmazásának korlátja, a személy- és vagyónvédelmi, illetve magánnyomozói szolgáltatás közrend és közbiztonság javításához való hozzájárulása, kerülnek kiemelésre. A szócikk azzal a megállapítással zárul, hogy „az egyének magánbiztonsága együttesen eredményezheti a közbiztonságot. Ez úgy is értelmezhető, hogy a magánbiztonság a közbiztonság részének tekinthető.” A magyarországi terminológiában a magánbiztonság kifejezést Christián [25 p. 81] alapján úgy lehet meghatározni, hogy az „egy olyan, ellenszolgáltatás keretében, piaci alapon működő, engedéllyel bíró vállalkozás – vagy természetes személy – által nyújtott szolgáltatás, amely a megbízó személyes biztonságát, tulajdonát védelmezi, elősegíti a jogainak teljesebb körű gyakorlását.” A magán- és a közbiztonság vonatkozásában Lippai és Christián [26 p. 73] friss kutatásában megállapítja, hogy „az állami rendészet monopóliuma megtörésével a

magánbiztonsági szektor szereplői egyre növekvő szerepet vállalnak a biztonság, mint termék megteremtésében. Tevékenységük az állami rendészeti szervek tehermentesítését, annak költséghatékonyabb működését eredményezi, amelynek kapcsán további tevékenységek racionalizálására, megfelelő állami garanciális szabályok és kontrollmechanizmusok megalkotásával egyes tevékenységek fokozatos átcsoportosítására kerülhet sor”. Vagyis a szakértők körében is végzett felmérésük alapján a jövőben elképzelhető, hogy a magánbiztonsági szektor vállalatai többlettevékenységeket végezhetnek olyan területeken, jelenleg még csak az állami szereplők által végzett tevékenységekkel találkozhatunk.

A **biztonságtudatosság** definíció szerint „azon tanult képesség, amely a biztonsági kockázatok feltárt eredményei ismeretében azok előkészületi, kezdeti fázisában megfigyelhető jellemzők tudatos felismerésére és megelőzésére teszi képessé az egyént”. [7 p. 73] Egy másik megfogalmazás szerint „Biztonsági tudatosság alatt a tágabb értelemben vett rendvédelmi és magánbiztonsági szervek komplex, plakátok, emléktárgyak előállításában és átadásában; előadások, filmvetítések, e-learning-anyagok létrehozatalában és megtartásában megnyilvánuló oktatási képzési tevékenységet értjük. Eredményképpen létrejön a biztonsági kihívásokat jól ismerő, a megelőzéshez és elhárításhoz szükséges magatartási formákat szintén ismerő és a gyakorlatban azokat alkalmazó, implementáló attitűd, viszonyulás, eljárásrend, amely kiterjed a biztonság sérülése esetén a rendvédelmi szervek megkeresésére, tájékoztatására is”. [28 p. 5] Dallos és Molnár [29] a biztonságtudatosságot a vagyon- és személybiztonság, a közbiztonság és a(z) általános) biztonság együtteseként képezi el. Értelmezésükben a biztonságtudatosság mindenkitől (egyénektől, társadalmi közösségektől, vállalkozásoktól, önkormányzatoktól, államtól és állami intézményektől) elvárható, hiszen csak biztonságtudatos tevékenységük révén tudnak figyelemmel lenni a saját és embertársaik életére, épségére, az ingó- és ingatlanvagyon megvédésére és védelmére.

ÖSSZEFOGLALÁS

A biztonság fogalma összetett és multidimenzionális, amely folyamatosan fejlődésen megy keresztül. A tanulmány bemutatta a biztonság különböző értelmezéseit a történeti lexikális meghatározásoktól a modern biztonságtudományi megközelítésekig. Elemezte a biztonság statikus és dinamikus aspektusait, valamint annak objektív és szubjektív természetét. Az írásmű részletesen tárgyalta a védelem, az őrzés és a kockázat fogalmait, és azok kapcsolatát a biztonsággal. Kiemelt figyelmet kapott a közbiztonság és a magánbiztonság fogalmának meghatározása, valamint a magánbiztonsági szektor társadalmi szerepe. A biztonságtudatosság, mint a modern biztonsági kihívások kezelésének kulcseleme, szintén hangsúlyos volt a tanulmányban. Rámutattam arra, hogy a biztonság fogalma folyamatosan alakul, és annak értelmezése nagyban függ a társadalmi, technológiai és gazdasági változásoktól.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] ROHÁCS J. – HORVÁTH Zs. Cs.: A repülésbiztonság problémája és fejlesztési tervei. Repüléstudomány közlemények, XXV. évf. 3. szám, 2013.
- [2] NAGY T.: Biztonság és biztonságtudomány. Budapest: Magyar Biztonságtudományi Társaság, 2001.

- [3] GAZDAG F. – REMEK É.: A biztonsági tanulmányok alapjai. Budapest: Dialog Campus, 2018.
- [4] ACSÁDY I. (szerk.): Az Athenaeum kézi lexikona: A tudományok enciklopédiája, különös tekintettel Magyarországra. Budapest: Athenaeum, 1891-1893
- [5] MÓR J. (főszerk.): Révai nagy lexikona: Az ismeretek enciklopédiája. Budapest: Révai, 1911-1935.
- [6] JÁVOR E.: Fésületlen gondolatok a biztonságról. Nemzetbiztonsági szemle, MMXIV/III, 2014.
- [7] BODA J. (főszerk.): Rendészettudományi szaklexikon. Budapest: Dialog Campus, 2019.
- [8] SZABÓ J. (szerk.): Hadtudományi Lexikon. Magyar Hadtudományi Társaság, 1995.
- [9] KRAJNC Z. (főszerk.): Hadtudományi lexikon. Budapest: Dialóg Campus, 2019.
- [10] Közszolgálati Online Lexikon. <https://lexikon.uni-nke.hu> (megtekintés: 2023.02.10.)
- [11] FINSZTER G.: A rendészet elmélete és a rendészeti eszközrendszer. Budapest: Nemzeti Közszolgálati és Tankönyv Kiadó, 2013. pp. 37-39.
- [12] BALLA Z.: Monográfia a rendészetről. Budapest: Rejtjel Kiadó, 2016.
- [13] SZÖVÉNYI Gy.: Biztonságszervezői menedzsment. Budapest: ProSec, 2003.
- [14] BEREK L. – BEREK T. – BEREK L.: Személy- és vagyonbiztonság. Budapest: Óbudai Egyetem, 2016.
- [15] Magyar értelmező kéziszótár online változata. <https://www.szotar.net/szo-cikk/erte022003-69228-vea> (megtekintés: 2023.02.13.)
- [16] CHRISTIÁN L. (szerk.): A magánbiztonság elméleti alapjai. Budapest: NKE Rendészettudományi Kar, 2014.
- [17] FINSZTER G.: A rendészeti szervek működésének jogi alapjai. Budapest: RTF Alkotmányjogi és Közigazgatási Jogi Tanszék, 2008.
- [18] GREEN, G.: Introduction to security. Boston: Butterworth. 1981.
- [19] SHAPIRO, L. R. – MARAS, M-H. (szerk.): Encyclopedia of Security and Emergency Management. Springer Cham, 2021.
- [20] National Association of Security Companies (NASCO) <https://www.nasco.org> megtekintés: 2022.12.20.
- [21] Advancing Security Worldwide (ASIS) <https://www.asisonline.org> megtekintés: 2022.12.20.
- [22] NCERT Introduction to Security Services (oktatási anyag). <https://ncert.nic.in/vocational/pdf/iesg101.pdf> megtekintés: 2022.12.20.
- [23] International Committee of the Red Cross THE MONTREUX DOCUMENT. Genf: ICRC, 2009.
- [24] MÉSZÁROS B.: A magánbiztonság és a rendészettudomány kapcsolódási pontjai. In: BODA J. – FELKAI L. – PATYI A. (szerk.): Ünnepi kötet a 70 éves Janza Frigyes tiszteletére. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2017. pp. 380-381.
- [25] CHRISTIÁN L.: A magánbiztonság és önkormányzati rendészet egyetemi szintű képzése. Belügyi Szemle, 66(11), 2018. pp. 85–86.
- [26] LIPPAI Zs. – CHRISTIÁN L.: Újragondolt biztonság, kutatási jelentés. Belügyi Szemle, 71(1), 2023. pp. 53–76.
- [27] Confederation of European Security Services (CoESS) <https://www.coess.org> megtekintés: 2022.12.20.

- [28] JASENSZKY N. – REGÉNYI K. M. – LIPPAI Zs.: A biztonságtudatosság fogalma, fejlődése nemzetbiztonsági, terrorelhárítási és magánbiztonsági szempontból. NEMZETBIZTONSÁGI SZEMLE 9. évfolyam 4. szám, 2021. pp. 3–17.
- [29] DALLOS E. – MOLNÁR I. J.: BIZTONSÁG ÉS ÉLHETŐSÉG A XXI. SZÁZADBAN. Budapest: A Biztonságos és Élhető Városokért Egyesület (BEVE), 2020.